علت سوء برداشت از عبارت شیخ در تبیان

> و اعلموا ان العرف من مذهب أصحابنا و الشائع من اخبارهم و رواياتهم ان القرآن نزل بحرف واحد، علي نبي واحد، غير انهم اجمعوا علي جواز القراءة بما يتداوله القراء و أن الإنسان مخير باي قراءة شاء قرأ، و كرهوا تجويد قراءة بعينها بل أجازوا القراءة بالمجاز أذي يجوز بين القراء و لم يبلغوا بذلك حد التحريم و الحظر[1]

«و اعلموا ان العرف من مذهب أصحابنا و الشائع من اخبارهم و رواياتهم»؛ زیر روایات خط بکشید. مرحوم شیخ سه دسته از روایات نزد شیعه را در این مقدمه بیان کرده‌اند. می‌خواهم زیر آن خط بکشیم تا سه دسته‌ای که ایشان اشاره می‌کنند معلوم باشد. ولو صریحاً هیچ حدیثی را به لفظ نیاورده اند اما به محتوای آن اشاره می‌کنند.

شاگرد: اخبارهم با روایاتهم چه فرقی دارد؟

استاد: فرقی ندارد. عطف تفسیری است. از باب اینکه می‌خواهند سه نوع روایات شیعه را بگویند گفتم. شیخ در این مقدمه سه نوع و سه محتوا از روایات شیعه را ذکر می‌کنند. این اولی را می‌گویند و بعد از آن دو مورد بعدی را هم می‌گویند اما اولی در کلام شیخ ذکر می‌شود و خلاص! بعد می‌گویند ندیدی شیخ می‌گویند «الشائع من اخبارهم و رواياتهم ان القرآن نزل بحرف واحد». درحالی‌که در یک متن بلند بالا سه طایفه از روایات امامیه را می‌گویند. چون فاصله افتاده آن دو تا را نمی‌گویی‌یم و همین اولی را می‌گویی‌یم و تمام! به این صورت به گردن شیخ می‌گذارند.

منظور من این است. بعد می‌فرمایند:

«غير انهم اجمعوا»؛ یک اجماع عملی را به شیعه نسبت می‌دهند. این اجماع عملی بسیار مهم است. یعنی شیخ دارند از یک فضای بیرونی شیعه پرده بر می‌دارند. فضایی که خود شیخ مطمئن هستند که در مرئی و مسمع معصومین بوده. لذا حتی وحید بهبهانی با آن قوت علمی خودشان که اجماع قبل از قرن یازدهم را تاویل بردند، تاویلی بردهاند که باز همین را قبول کرده‌اند. قرمودند متواتر است که این قرائات زمان معصومین در مرئی و مسمع معصومین بوده و معصومین چیزی نفرموده اند. آنها را تأیید کرده‌اند. وحید هم این را می‌گویند. بخاطر حرف واحد آن را به پیامبر خدا و ملک وحی نبرده اند اما این را پذیرفته‌اند و گفته‌اند که قطعاً به این صورت است. نه اینکه اینها تا زمان سبع است. البته خود سبع هم در زمان معصومین بودند. منظور زمان شیخ است. نه اینکه اینها تا زمان خود شیخ الطائفه بیاید. بلکه به زمان خود معصومین می‌رود که اگر تواتر الی اصحابها باشد، خالصه در مرئی و مسمع معصومین بوده است.

همان ۷[1]

بازبینی #2
ایجاد شده 16 آوریل 2024 12:52:45 توسط ... .
به روزرسانی شده 23 مه 2024 12:02:05 توسط ... .